

Дяченко М. І.

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,

Пітель Н.Я.

кандидат економічних наук, доцент,

Уманський національний університет садівництва

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зовнішньоекономічні зв'язки в сучасних умовах стають могутнім засобом прискорення науково-технічного розвитку та інтенсифікації економіки. Нині оволодівати найновішими досягненнями науки і техніки без інтенсивного обміну науковими дослідженнями, різноманітними товарами і послугами означає нераціонально використовувати власні ресурси, втрачати час і темпи розвитку.

Зовнішньоекономічна діяльність дозволяє прискорювати науково-технічний прогрес завдяки організації спільних досліджень, швидкому переобладнанню сучасною технікою цілих галузей і виробництв, сприяє розв'язанню багатьох соціальних проблем [1].

Розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств – це суттєвий фактор підвищення ефективності господарської діяльності як на рівні мікроекономіки, так і в масштабах усього народного господарства.

Велике значення у сфері зовнішньоекономічної діяльності відіграє законодавча база. Зовнішньоекономічні відносини в Україні регулюються низкою вітчизняних і міжнародних документів, які визначають умови та вимоги щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності. До основних нормативних документів належать: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність»; Закон України від 20.12.2016 р. № 1792-VIII «Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту»; Закон України від 21 червня 2018 р. № 2473-VIII «Про валюту і валютні операції»; Закон України від 03.11.2016 р. № 1724-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг»; Постанова Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 р. № 1109 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню та квот на 2020 рік»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1017-р «Про схвалення експортної стратегії України («дорожні карти» стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки»; Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI; Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. Крім цього, зовнішньоекономічну діяльність регулюють і інші законодавчі акти, різноманітні інструкції, положення, роз'яснення тощо.

Вимоги нормативних документів повинні обов'язково враховувати при організації обліку зовнішньоекономічних відносин підприємств, тому облікове

забезпечення зовнішньоекономічної діяльності передбачає, в першу чергу, дотримання законодавчих вимог, оскільки їх порушення може призвести до негативних наслідків як для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, так і для службових осіб, відповідальних за здійснення господарських операцій. Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності та інших ознак, мають рівні права в реалізації будь-яких її видів, що прямо не заборонені законами України.

Нині значно зростає значення правового регулювання з питань функціонування суб'єктів господарської діяльності, побудоване на взаємних відносинах як на території України, так і за її межами, що ґрунтується на законах зовнішньоекономічної діяльності. Саме так це сформульовано в Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність». З прийняттям цього закону зовнішньоекономічна діяльність вперше отримала в Україні правовий статус [2].

На сьогоднішній день ми маємо: недосконалу законодавчу базу, особливо громіздку процедуру збирання документів і реєстрації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, відсутність стратегії держави у сфері зовнішньоекономічних відносин, не завжди прозоро сформульовані адміністративні заходи щодо нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Розвиток відносин України з ЄС у довгостроковій перспективі з огляду на геополітичний, гео економічний та історичний європейський статус має залишатися одним з пріоритетів зовнішньоекономічної політики. Тому, основним етапом на шляху набуття Україною повноправного членства в ЄС має стати створення економічних і правових передумов для переговорів про створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС [3].

Перелік використаних джерел:

1. Рябінський О.А., Алексеева А.В., Аннілогова І.О. Фактори і чинники ефективного розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств аграрного сектору. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». № 3 (29). 2012. С. 91-96.

2. Кармінська-Белоброва М.В. Основні напрями розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: наук. вид. : тези доп. 26-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD–2018, [16-18 травня 2018 р.] : у 4 ч. Ч. 3 / ред. Є. І. Сокол. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – С. 146.

3. Бугас В.В., Самійленко М.А. Реалії зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних і іноземних підприємств. Ефективна економіка. 2018. № 1. С. 21-26.